

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Najważniejsze zmiany regulacyjne w obszarze działania sektora bankowości spółdzielczej

**Jerzy Bańka –
- Wiceprezes Związku Banków Polskich**

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

I. PROBLEMATYKA EGZEKUCJI Z NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH

W związku z wejściem w życie z dniem 2 sierpnia br. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji, ZBP zaapelował do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi o interwencję zmierzającą do podjęcia pilnych prac legislacyjnych polegających na jego zmianie.

Projekt w obecnym brzmieniu zagraża finansowaniu działalności gospodarstw rolnych, z tego względu ZBP podjął ww. interwencję.

Zaliczenie do przedmiotów niepodlegających egzekucji budynków gospodarczych i gruntów rolnych, niezbędnych do hodowli zwierząt w proporcji uzależnionej od wielkości stada podstawowego i niezbędnej nadwyżki inwentarza oraz budynków gospodarczych magazynowych, składowych, przechowalni oraz szklarni, tuneli foliowych i inspektów do prowadzenia produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym wraz z wyposażeniem (§ 1 pkt 15 i 16 rozporządzenia) oznacza, że egzekucja z wymienionych nieruchomości staje się niemożliwa, co grozi załamaniem finansowania działalności gospodarstw rolnych.

I. PROBLEMATYKA EGZEKUCJI Z NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Znaczna część kredytów udzielanych rolnikom jest zabezpieczona poprzez ustanowienie hipoteki na nieruchomościach należących do tych osób, przy czym z reguły są nimi właśnie budynki gospodarcze i grunty rolne, ponieważ rolnicy najczęściej nie są właścicielami innych nieruchomości, z tego względu **wyłączenie nieruchomości określonych w § 1 pkt 15 i 16 rozporządzenia wpłynie istotnie na wycenę zabezpieczeń ekspozycji kredytowych wobec rolników indywidualnych.**

Rozporządzenie wpływa również na status zobowiązań kredytowych powstałych przed jego wejściem w życie, w tym takich, których spłaty wierzyciele dochodzą obecnie w postępowaniu egzekucyjnym.

Wskazuje na to § 6 rozporządzenia, który stanowi, iż do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy tego rozporządzenia.

I. PROBLEMATYKA EGZEKUCJI Z NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Rozporządzenie stanowi poważną ingerencję w **stosunki cywilnoprawne powstałe przed wejściem w życie nowych przepisów**, która w sposób jaskrawy prowadzi do naruszenia praw nabytych. **Będące w mocy umowy kredytu zabezpieczone w drodze ustanowienia hipoteki na nieruchomościach, które zostały wyłączone spod egzekucji na podstawie rozporządzenia, będą wymagały określenia na nowo sposobu zabezpieczenia.**

Z opisanych wyżej przyczyn, nie wszyscy rolnicy będą w stanie spełnić ten warunek, co w ostateczności może nawet skutkować wypowiedzeniem umowy przez kredytodawcę.

I. PROBLEMATYKA EGZEKUCJI Z NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH

Możliwość zaspokojenia wierzytelności kredytodawcy poprzez skorzystanie z dotychczasowego zabezpieczenia kredytu **w postaci hipoteki ustanowionej na nieruchomości określonej w § 1 pkt 15 i 16 rozporządzenia, będzie całkowicie fikcyjna.** Zaspokojenie wierzyciela hipotecznego z nieruchomości następuje bowiem według przepisów o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (art. 75 ustawy o księgach wieczystych i hipotece), w którym obowiązują ww. wyłączenia spod egzekucji określone rozporządzeniem.

Należy odnieść powyższe także do innych niż hipoteka ograniczonych praw rzeczowych, które są wykorzystywane w umowach kredytu jako zabezpieczenie jego spłaty, w tym w szczególności **do zastawu rejestrowego ustanawianego na maszynach rolniczych (takich jak ciągniki czy kombajny).**

W § 1 pkt 6 rozporządzenia, w porównaniu z poprzednim stanem prawnym, **catalog przedmiotów niepodlegających egzekucji poszerzono o samobieżne maszyny rolnicze, ale także o przedmioty,** o których mowa w § 1 pkt 6 i 15, ponad ilości wymienione w § 1 rozporządzenia.

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

I. PROBLEMATYKA EGZEKUCJI Z NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH

W ocenie Związku Banków Polskich, **konieczna jest zmiana Rozporządzenia poprzez jednoznaczne przesądzenie, że określone w nim wyłączenia spod egzekucji nie mają zastosowania w przypadku dochodzenia należności przez wierzycieli rzeczowych, których wierzytelności zostały zabezpieczone rzeczowo w drodze umownej.**

W praktyce będą to głównie wierzytelności zabezpieczone hipoteką i zastawem rejestrowym. Przepisy postępowania egzekucyjnego, w tym rozporządzenia, nie powinny bowiem ubezskuteczniać jasno wyrażonej, zgodnej z zasadą swobody umów (art. 353¹ Kodeksu cywilnego), woli kredytobiorcy i podważać jego świadomej decyzji.

Związek Banków Polskich w korespondencji skierowanej do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wielokrotnie wskazywał również na **konieczność zmiany ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego w zakresie przepisów, które wpłynęły niekorzystnie na obrót nieruchomościami rolnymi, w tym nabywanymi za kredyt (brak możliwości nabycia przez bank nieruchomości w drodze postępowania egzekucyjnego).**

II. PREZYDENCKI PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY O USŁUGACH PŁATNICZYCH ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (BENEFICJENT RZECZYWISTY PRZELEWU)

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Celem Projektu jest **zmiana przepisów regulujących problematykę transakcji płatniczych wykonanych z użyciem nieprawidłowego unikatowego identyfikatora**. Projektowane przepisy mają umożliwić skuteczne odzyskiwanie kwot transakcji płatniczych wykonanych z użyciem błędnych numerów rachunków płatniczych.

Rozszerzono katalog sytuacji, w których przekazywanie informacji objętej tajemnicą zawodową nie będzie naruszać obowiązku zachowania tej tajemnicy, o płatnika – w celu umożliwienia odzyskania kwoty błędnie wykonanej transakcji płatniczej oraz innych dostawców – w celu wykonania przez nich nałożonych ustawą obowiązków.

Zasadą będzie dokonywanie zwrotu kwoty transakcji na rachunek, z którego transakcja została wykonana.

III. PROJEKT USTAWY O ZARZĄDZIE SUKCESYJNYM PRZEDSIĘBIORSTWEM OSOBY FIZYCZNEJ

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Projekt reguluje zasady tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną po jego śmierci oraz kontynuowania działalności gospodarczej wykonywanej przy użyciu tego przedsiębiorstwa.

Podstawowym celem regulacji jest **zapewnienie przedsiębiorcom będącym osobami fizycznymi, warunków do zachowania ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa po ich śmierci**, przy uwzględnieniu, że przedsiębiorstwo należy postrzegać jako dobro prawne, mające nie tylko wartość majątkową i gospodarczą, ale także społeczną.

Pośrednim celem regulacji jest wzmocnienie ochrony praw osób trzecich związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, w tym przede wszystkim pracowników, kontrahentów i podmiotów współpracujących z przedsiębiorcą.

III. PROJEKT USTAWY O ZARZĄDZIE SUKCESYJNYM PRZEDSIĘBIORSTWEM OSOBY FIZYCZNEJ

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Ustawa reguluje **zasady tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną po jego śmierci oraz kontynuowania działalności gospodarczej prowadzonej przy użyciu tego przedsiębiorstwa.**

Ustawa wprowadza generalną regułę, że osoba albo osoby, które nabyły przedsiębiorstwo po śmierci przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, są – na zasadach określonych w ustawie – następcami prawnymi tego przedsiębiorcy w zakresie praw i obowiązków związanych z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa.

Zarząd sukcesyjny to **tymczasowy zarząd przedsiębiorstwem w spadku.**

Stworzenie instytucji zarządu sukcesyjnego stanowi alternatywne rozwiązanie dla tworzenia planów sukcesji, jak również remedium dla przypadków niepodjęcia lub niezakończenia realizacji planów sukcesyjnych przedsiębiorcy.

Zgodnie z podstawową zasadą, zarządca sukcesyjny będzie mógł prowadzić przedsiębiorstwo do czasu działu spadku, nie dłużej jednak niż przez okres dwóch lat od dnia śmierci przedsiębiorcy.

IV. PROJEKT USTAWY O ZASADACH BADANIA NIEKARALNOŚCI KANDYDATÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O ZATRUDNIENIE W PODMIOTACH SEKTORA FINANSOWEGO

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Projekt zakłada uregulowanie zasad badania niekaralności kandydatów ubiegających się o zatrudnienie w podmiotach sektora finansowego lub wykonujących czynności na rzecz tych podmiotów oraz badania niekaralności osób pracujących dla podmiotów wykonujących czynności na rzecz podmiotów sektora finansowego.

Pracodawca, będący podmiotem sektora finansowego lub podmiotem wykonującym czynności na jego rzecz bezpośrednio związane z działalnością tego podmiotu sektora finansowego (np. outsourcerzy, agencji) będzie mógł żądać od osoby ubiegającej się o zatrudnienie złożenia informacji czy była skazana prawomocnym wyrokiem za wskazane w projekcie umyślne przestępstwa (przestępstwa przeciwko dokumentom, mieniu, ochronie informacji, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi oraz inne przestępstwa stypizowane w przepisach karnych ustaw szczegółowych dotyczących wykonywania działalności przez podmioty sektora finansowego).

Badanie niekaralności będzie obejmować przyznanie pracodawcy uprawnienia do żądania stosownego oświadczenia lub zaświadczenia o niekaralności z KRK. Kosztem za wydanie zaświadczenia mają być obciążeni pracodawcy żądający zaświadczeń.

Planuje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

V. PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAW W CELU PRZECIWDZIAŁANIA WYKORZYSTYWANIU SEKTORA FINANSOWEGO DO WYŁUDZEŃ SKARBOWYCH (STIR/CMO)

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Aktualny Projekt zakłada dokonywanie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania przestępstw skarbowych w szczególności w zakresie VAT, a także popełniania przestępstw z nimi związanych (np. polegających na wystawianiu pustych faktur). Analiza ryzyka ma być dokonywana przy uwzględnieniu wskaźnika ryzyka ustalanego przez izbę rozliczeniową w jej systemie teleinformatycznym.

Projekt zakłada obowiązek przekazywania przez banki informacji o rachunkach przedsiębiorców i dziennych zestawieniach transakcji o rachunkach tych przedsiębiorców w trybie dziennym, tj. do określonych godzin dnia następnego.

Dane przekazywane do STIR będą dotyczyły rachunków przedsiębiorców niezależnie od tego, czy są oni podatnikami VAT.

Projekt przewiduje mechanizm blokady rachunku na żądanie Szefa KAS.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Aktualnie nie jest znana data ogłoszenia Projektu, obecnie trwają prace na etapie legislacji rządowej.

VI. PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (SPLIT PAYMENT)

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Projekt ustawy wprowadza nowe rozwiązanie, które ma na celu skuteczną poprawę ściągalności podatku – **tzw. mechanizm podzielonej płatności (ang. split payment)**.

Istota tego rozwiązania polega na tym, że **płatność za nabyty towar lub usługę jest dokonywana w taki sposób, że zapłata odpowiadająca wartości sprzedaży netto jest płacona przez nabywcę na rachunek bankowy dostawcy, natomiast pozostała zapłata odpowiadająca kwocie podatku od towarów i usług, jest płacona na specjalne konto dostawcy - rachunek VAT.**

Nowe przepisy nakładają na banki i SKOK-i obowiązek założenia do wszystkich rachunków rozliczeniowych rachunków VAT – szczególnego rodzaju rachunku bankowego o ograniczonych możliwościach dysponowania (wpłaty i wypłaty związane z podatkiem VAT).

Proponowane regulacje zakładają dobrowolność w stosowaniu tego mechanizmu. Inicjatywa w tym zakresie należy do nabywcy towarów lub usług.

Aktualna wersja Projektu przewiduje **zakaz pobierania opłat i prowizji związanych z rachunkiem VAT.**

Postulat **przywrócenia zakazu wykorzystywania ror dla prowadzenia działalności gospodarczej**

Ustawa ma wejść w życie dnia 1 kwietnia 2018 r.

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Dziękuję za uwagę!

